

Харківський національний університет
імені В.Н.Каразіна

Факультет: Психології

Дисципліна: Експериментальна психологія особистості

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Курс, семестр: 2 курс, 4 семестр

Автор: Н.А.Маєвська

ПЛАН ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

Лабораторна робота № 1

Експеримент як метод психологічного дослідження

Особливості експерименту та процедури його проведення

(визначення та основні характеристики експерименту; типи експериментальних досліджень: експлораторний (пошуковий) та конфірматорний (підтверджувальний) експеримент; алгоритм експериментального дослідження; різновиди експериментів; етап роботи з науковою літературою; уточнення гіпотези та вибір змінних; вибір інструментарію; планування експериментального дослідження; добір досліджуваних та їх розподіл за групами; здійснення експерименту; вибір методів статистичної обробки, її здійснення та інтерпретація результатів; висновки та інтерпретація результатів; кінцевий продукт дослідження).

Література

1. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология. - СПб.: Питер, 2000. — 320 с.
2. Максименко С.Д., Носенко Е.Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус). - К.: МАУП, 2002. - 128 с.

Лабораторна робота № 2

Методи психологічного дослідження особистості.

1. Етичні принципи і правила роботи психолога [1,3].
2. Методи збору даних (L Q T- дані) [2].
3. Процедура експериментального дослідження особистості.

Література

1. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология. - СПб.: Питер, 2000. - 320 с.
2. Мельников В.М., Ямпольский Л.Т. Введение в экспериментальную психологию личности. - М.:Просвещение, 1985. - 319 с.
3. Практикум по общей и экспериментальной психологии / Под ред. Крылова А.А., Маничева С.А. - СПб: Питер, 2000. - 560 с.

Лабораторна робота № 3

Методи дослідження Я-концепції особистості

1. Вивчення самооцінки за допомогою процедури ранжування [3, с. 43-44].
2. Дослідження загальної самооцінки за допомогою процедури тестування [3, с.44-45].
3. Особистісний диференціал [2].
4. Проективна методика «Я-соціально-символічні завдання» [1, с.230-235]
5. Методика визначення незалежного і взаємозалежного Я [1,с. 212].
6. Методика визначення ідентифікаційного зв'язку і почуття «Ми» [1, с. 213].

Література

1. Гуменюк О. Психологія Я-концепції. - Тернопіль: Економічна думка, 2004. -310 с.
2. Лучшие психологические тесты. - Харьков, 1994. - С. 94-98.
3. Реан А.А. Психология изучения личности. - СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 1999. - 288 с.

Лабораторна робота № 4

Методи вивчення мотиваційної сфери особистості

1. Оцінка задоволеності потреб методом парних порівнянь [1, с.78-81].
2. Шкала оцінки потреби у досягненні [3, с. 11-14].
3. Методика «Потреба у спілкуванні» [1, с. 82-84].
4. Адапована методика «Діагностика потреби у пошуках відчуттів» [1, с. 88-91].
5. Шкала оцінки мотивації схвалення [2, с. 10-12].
6. Мотивація успіху та боязнь невдачі [2, с.12-13].
7. Методика «Мотивація афіліції» [1, с.94-99].

Література

1. Верещагіна Л.А. Психология потребностей и мотивация персонала. - Харьков, 2005. - 156 с.
2. Психологические тесты / Под ред. Карелина А.А.: В 2 т. - М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2000. -Т. 1.-312 с.
3. Реан А.А. Психология изучения личности. - СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 1999. — 288 с.

Лабораторна робота № 5

Методи вивчення темпераменту особистості

1. Оцінка розумової працездатності за Е. Крепеліним [1, с. 199-185].
2. Визначення коефіцієнта функціональної асиметрії і властивостей нервової системи за психомоторними показниками [1, с. 200-202].
3. Особистісний опитувальник Я.Стреляу [1, с. 178-185].
4. Тест-опитувальник Айзенка [2, с. 55-61].
5. Визначення переважаючого типу темпераменту.
7. Дослідження психологічної структури темпераменту за допомогою опитувальника Б.Н. Смирнова.

Література

1. Елисеєв О.П. Практикум по психологии личности. - СПб.: Питер, 2007. — 512 с.
2. Психологические тесты / Под ред. А. А. Карелина: В 2 т. - М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2000. - Т. 1. - 312 с.

Лабораторна робота № 5

Методи вивчення характеру особистості

1. Самооцінка характеру [1, с. 242-245].
2. Вивчення основних рис характеру методом прямого оцінювання.
3. Адапований характерологічний опитувальник К.Леонгарда - Г. Шмішека [1, с. 283-289].

Література

1. Елисеєв О.П. Практикум по психологии личности. - СПб.: Питер, 2007.-512 с.

Лабораторна робота № 6

Методи дослідження емоційної сфери особистості

1. Диференційні шкали емоцій (за К. Ізардом) [1, с. 226-227].
2. Шкала реактивної (ситуативної) та особистісної тривожності Ч.Д. Спілбергера - Ю. Л. Ханіна [1, с. 214-218].
3. Самооцінка тривожності, фрустрованості, агресивності та ригідності [1, с. 219-222].
4. Самооцінка емпатичних здібностей [1, с. 222-224].
5. Опитувальник адаптованості до стресу [2].
6. Емоційне вигорання.

Література

1. Елисеєв О.П. Практикум по психологии личности. - СПб.: Питер, 2007. - 512 с.
2. Розов В.І. Психологічна діагностика адаптивних здібностей до стресу // Практична психологія та соціальна робота. - № 11.-2006.-С. 41-47.

Лабораторна робота № 7.

Багатофакторні методи дослідження особистості.

1. Методика багатофакторного дослідження особистості Р. Кеттелла (№187-А) [1, с.265-283].
2. Опитувальник для вимірювання п'яти факторів особистості.

Література

1. Елисеєв О.П. Практикум по психологии личности. - СПб.: Питер, 2007. - 512 с.

2. Практикум по общей и экспериментальной психологии /Под ред. Крылова А.А., Маничева С.А. - СПб: Питер, 2000. - 560 с.

Завдання до самостійної роботи

1. Методи дослідження у психоаналітичній теорії особистості.
2. Методи дослідження в аналітичній психології К.Г. Юнга.
3. Методи дослідження у соціально психологічних теоріях особистості (Адлер, Фромм, Хорні, Салліван)
4. Методи дослідження у центрованій на людині теорії
5. Роджерса.
6. Методи дослідження у психології індивідуальності
7. Оллпорта.
8. Методи дослідження у факторній теорії Кеттелла.
9. Методи дослідження у теорії поля К. Левіна.

Методичні рекомендації до самостійної роботи

Навчальна програма з дисципліни «Експериментальна психологія особистості» передбачає самостійну роботу студентів, яка має на меті розвиток пізнавальної активності студентів, засвоєння ними основних вмінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, науковою літературою, поглиблення та розширення вже здобутих знань, розвиток вмінь проведення самостійних наукових досліджень.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками:

1. самостійної роботи з навчальною, навчально- методичною, науковою літературою;
2. інформаційного пошуку у мережі Інтернет;
3. створення письмового звіту про психологічне дослідження особистості.

Самостійна робота передбачає виконання декількох завдань. По-перше, написання реферату за обраною темою (див. завдання до самостійної роботи). По-друге, проведення дослідження особистості, результатом якого є її психологічна характеристика.

Література

1. Беседин А.Н., Липатов И.И., Тимченко А.В., Шапарь В.Б.
Книга практического психолога: Часть 1. - Харьков: РИН «Оригинал», фирма «Фортуна-пресс», 1996. — 302 с.
2. Беседин А.Н., Липатов И.И., Тимченко А.В., Шапарь В.Б.
Книга практического психолога: Часть 2. - Харьков: РИП «Оригинал», Фортуна-пресс, 1996.-415 с.
3. Бурлачук Л. Ф., Королев Д. К. Адаптация опросника для диагностики пяти факторов личности // Вопросы психологии. - 2000. - № 1. - С. 126-134.
4. Гуменюк О. Психологія Я-концепції. - Тернопіль: Економічна думка, 2004. -310 с.
5. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология. - СПб.: Питер, 2000. - 320 с.
6. Елисеев О.П. Практикум по психологии личности. - СПб.: Питер, 2007. - 512 с.
7. Мельников В.М., Ямпольский Л.Т. Введение в экспериментальную психологию личности. —М.:Просвещение, 1985. -319 с.
8. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології. - К.: Знання, 2000. - 204 с.
9. Практикум по общей и экспериментальной психологии / Под ред. Крылова А.А., Маничева С.А. - СПб: Питер, 2000. - 560 с.
10. Психологические тесты / Под ред. Карелина А.А.: В 2 т. - М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2000. -Т. 1. - 312 с.
11. Психологические тесты / Под ред. Карелина А.А.: В 2 т. - М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2000. - Т. 2. - 248 с.
12. Энциклопедия психологических тестов / Составитель Касьянов С. - М.: ЭКСМО-Пресс, 2000. - 496 с.